

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Balejové a soudkyň JUDr. Marie Trnkové a Mgr. Heleny Nutilové v právní věci žalobce **V.B.**, bytem X, proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství**, se sídlem v Brně, Masarykova 31, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 3. 8. 2015 čj. 24885/15/5200-10421-709052, **t a k t o :**

Žaloba se z a m í t á .

Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení n e p ř i z n á v á .

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou doručenou dne 5. 10. 2015 Krajskému soudu v Brně postoupenou dne 25. 12. 2015 Krajskému soudu v Českých Budějovicích se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 8. 2015 čj. 24885/15/5200-10421-709052, jímž bylo změněno rozhodnutí Finančního úřadu pro Jihočeský kraj tak, že doměřená daň činí 17.895 Kč a povinnost uhradit penále byla zvýšena na částku 2.520 Kč.

V žalobě se uvádí, že předmětem sporu je zdanění odkupného ze smlouvy o kapitálovém životním pojištění. Žalobce odkupné převedl na novou smlouvu soukromého životního pojištění, a proto jsou splněny podmínky pro uplatnění nezdanitelné části základu

daně. Žalovaný argumentuje tím, že odkupné bylo vyplaceno a teprve následně vloženo ve stejné výši na novou smlouvu soukromého pojištění, argument žalovaného, že nedošlo k okamžitému převedení odbytného na novou smlouvu, nemá oporu v zákoně. Taková podmínka pro rok 2011 zákonem o daních z příjmů stanovena nebyla. Požadovalo se převést kapitálovou hodnotu pojištění na novou smlouvu soukromého pojištění. Přímý převod kapitálové hodnoty nebo odkupného na novou smlouvu se požaduje až podle znění zákona z roku 2015. Předpis tudíž umožňuje více výkladů. Žalobce se dále dovolává režimu dvojinstančního řízení. Proti změněnému rozhodnutí nemá možnost podat další odvolání.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Meritum sporu spočívá v tom, zda žalobce splnil podmínky pro uplatnění odpočtu nezdanitelné části základu daně, kdy vyplacené odkupné měl ve své dispozici po dobu čtyřech měsíců a hospodařil s ním a až posléze jej znovu převedl na novou pojistnou smlouvu. Pojistná smlouva uzavřená mezi žalobcem a ING Životní bankou zanikla dne 30. 4. 2011. Žalobci bylo vyplaceno odkupné ve výši 176.134 Kč na jeho účet. Žalobce po dobu 7 let uplatňoval z této smlouvy nezdanitelnou částku daně v celkové částce 84.000 Kč. Žalobce dne 25. 11. 2011 vložil částku odpovídající odbytnému na novou pojistnou smlouvu a částka byla přiřazena jako mimořádný vklad. Odkupné ze zaniklé smlouvy na životní pojištění bylo podraženo příjmům podle § 10 zákona pro porušení podmínek § 15 odst. 6 zákona o daních z příjmů.

Pojistná smlouva byla zrušena ke dni 30. 4. 2011, odkupné bylo vyplaceno dne 18. 7. 2011 na žalobcův bankovní účet a teprve dne 24. 11. 2011 vloženo na novou smlouvu soukromého životního pojištění. Z výpisu denních pohybů na bankovním účtu žalobce plyne, že žalobce s vyplaceným odkupným volně disponoval a hospodařil. V době od 20. 7. 2011 do 26. 8. 2011 na účtu neměl finanční prostředky ve výši odkupného k dispozici. Počátek pojištění založeného novou smlouvou navazoval na zánik smlouvy předchozí a tato nová smlouva v době vyplacení odkupného na účet žalobce existovala, tato skutečnost by z hlediska dodržení podmínek k uplatnění nezdanitelné části základu daně měla vliv v případě, že by odkupné bylo převedeno na účet pojišťovny, u které byla nová pojistná smlouva uzavřena.

Pojem odkupné není totožný s pojmem kapitálová hodnota a předčasným ukončením smlouvy dochází k vyplacení odkupného nikoli kapitálové hodnoty. Pojišťovně vznikla povinnost vyplatit pojistníkovi odkupné na účet, který sdělil, přičemž výplatou odkupného pojištění zaniklo. Odkupné bylo převedeno na vlastní účet žalobce nikoli na účet jiné pojišťovny.

K argumentaci právní úpravou z roku 2011 se poukazuje na to, že výplata odbytného je porušením jedné z podmínek uplatnění nezdanitelné části základu daně podle § 15 odst. 6 zákona. Bylo-li pojišťovnou vyplaceno odkupné a s prodlevou čtyřech měsíců následně uhrazeno z jiných zdrojů ve stejné výši jako mimořádné pojistné jiné smlouvy, nelze pro tento postup použít pojem převedení kapitálové hodnoty. Poukazuje se na to, že v dané věci došlo k vyplacení odbytného, se kterým žalobce několik měsíců disponoval, nedošlo k převedení na novou smlouvu a tak žalobce postupoval v rozporu se zákonem.

Znění zákona žalobce nesprávně interpretuje, protože není oprávněn s nimi disponovat do doby splnění zákonných podmínek. To právě umožňuje uplatnit odpočet nezdanitelné části základu daně. Tato výhoda je možná pouze za předpokladu vázání finančních prostředků pojišťovnou a nepřipouští možnost v mezidobí si finanční prostředky vybrat, volně s nimi hospodařit a následně je vložit na novou pojistnou smlouvu, protože tím by došlo k narušení

kontinuity držení finančních prostředků daňového subjektu pojišťovnou, na což je daňové zvýhodnění vázáno. K argumentaci porušením dvojinstančnosti řízení je poukazováno na právní úpravu odvolacího řízení.

Ze spisů finančních orgánů byly zjištěny následující podstatné skutečnosti.

U žalobce byla dne 5. 12. 2014 zahájena daňová kontrola se zaměřením na oprávněnost uplatnění odpočtů zaplaceného pojistného na soukromé životní pojištění. Žalobce byl seznámen se zjištěním správce daně o ukončení pojistné smlouvy na kapitálovém životním pojištění. Vyplacením odkupného byl vyloučen odpočet od základu daně z příjmů fyzických osob. Příjem byl podřazen § 10 zákona. Žalobce uvedl, že vyplacené odkupné nebylo zdaněno, protože tyto prostředky převedl na jinou pojistnou smlouvu. Tím podmínky zákona neporušil.

Pojišťovna České spořitelny vydala dne 19. 12. 2011 pro žalobce potvrzení o tom, že na inkasní účet pojišťovny byla dne 25. 11. 2011 připsána platba ve výši 176.134 Kč.

Zaměstnavatel žalobce společnost BERY JH s.r.o. Praha vydala potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti za rok 2011.

Dne 13. 1. 2015 byl žalobce seznámen s výsledkem kontrolního zjištění, ve kterém se popisuje průběh původního životního pojištění, zánik tohoto pojištění výplata odkupného a následný převod odkupného na smlouvu, kterou žalobce uzavřel s pojišťovnou České spořitelny. Následným vkladem odkupného na novou smlouvu soukromého životního pojištění nebylo dodrženo ustanovení § 15 odst. 6 zákona o daních z příjmů, proto jedná se ohledně odkupného o příjem podle § 10 zákona.

Ve stejném smyslu byla uzavřena zpráva o daňové kontrole.

Dne 16. 1. 2015 byl vydán dodatečný platební výměr na daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2011, kdy došlo k doměření daně a sdělení penále.

Spis dále obsahuje výpis z bankovního účtu žalobce dokládající pohyb na účtu v průběhu celého roku 2011.

Pojišťovna České spořitelny doložila pojistku jako potvrzení o uzavření pojistné smlouvy Flexi životní pojištění podle návrhu ze dne 16. 4. 2011 uzavřenou mezi žalobcem a touto pojišťovnou s počátkem pojištění od 1. 5. 2011.

Proti dodatečnému doměření daně se žalobce odvolal a uplatnil námitky v podstatě shodné se žalobními body.

Odvolání bylo projednáno napadeným rozhodnutím, kdy ke změně výroku rozhodnutí došlo pro chybný výpočet.

Rozhodnutí je odůvodněno tím, že žalobce zrušil pojistnou smlouvu ke dni 30. 4. 2011. Odkupné bylo vyplaceno dne 18. 7. 2011 na jeho bankovní účet a teprve dne 24. 11. 2011 vloženo ve stejné výši na novou pojistnou smlouvu s počátkem pojištění k 1. 5. 2011. Tato smlouva v době vyplacení odkupného na účet daňového subjektu existovala. Ukončením smlouvy dochází k vyplacení odkupného nikoli kapitálové hodnoty.

Výplaty odkupného pojištění zaniklo. Odkupné bylo vyplaceno na účet žalobce nikoli na účet pojišťovny, se kterou měl uzavřenou novou pojistnou smlouvu. Žalobci bylo jednou pojišťovnou vyplaceno odkupné a ten následně s prodlevou čtyř měsíců uhradil stejně vysokou částku z jiných zdrojů jako mimořádné pojistné, což nelze považovat za převedení kapitálové hodnoty. Žalobce několik měsíců s finančními prostředky volně disponoval a nepřevédl je na novou smlouvu. Tím postupoval v rozporu se zákonem o daních z příjmů.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 75 odst. 2 s.ř.s. v mezích daných žalobními body a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Předmětem řízení bylo učiněno rozhodnutí, jímž byla žalobci dodatečně doměřena daň z příjmů fyzických osob, kdy základ daně byl zvýšen o příjem podle § 10 zákona, spočívající ve vyplaceném odbytém ze zaniklého soukromého pojištění.

Mezi účastníky není na sporu, že žalobce měl uzavřenou smlouvu o životním pojištění s ING Životní pojišťovnou a tato smlouva zanikla ke dni 30. 4. 2011. Současně od 1. 5. 2011 vznikl žalobci další pojistný vztah o životním pojištění s pojišťovnou České spořitelny. Ze zrušené smlouvy vyplatila ING Životní pojišťovna žalobci odkupné ve výši 176.134 Kč na účet žalobce vedený u Waldviertel Sparkasse dne 18. 4. 2011. Z přehledu účetních položek této banky je zjevné, že tato částka byla dne 20. 7. 2011 vybrána. Vklad shodné částky pro pojišťovnu České spořitelny je v přehledu účetních položek evidován 24. 11. 2011.

Z tohoto přehledu je zřejmé, že vyplacené odkupné bylo poukázáno na bankovní účet žalobce, nebylo převedeno na účet pojišťovny, žalobce s tímto příjmem nakládal, z bankovního účtu jej vybral a následně v závěru měsíce listopadu 2011 vložil jako mimořádný vklad sumu odpovídající odkupnému na účet pojišťovny České spořitelny, se kterou od 1. 5. 2011 navázal nový pojistný vztah.

Nezdanitelnou část základu daně upravuje § 15 zákona o daních z příjmů, přičemž na zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění se vztahuje § 15 odst. 6 zákona. Mezi účastníky není sporné, že zákonné podmínky pro uplatnění nezdanitelné části základu daně nebyly dodrženy pro zánik pojištění. Jde tu o to, zda následná úhrada vyplaceného odbytého jako mimořádný vklad na účet žalobcova soukromého životního pojištění u pojišťovny České spořitelny představuje výjimku ve smyslu poslední věty § 15 odst. 6 z povinnosti daňového subjektu příjem v podobě vyplaceného odkupného dodat podle § 10 zákona.

Podle uvedené normy při nedodržení podmínek § 15 odst. 6 zákona z důvodu zániku pojištění nárok na uplatnění odpočtu nezdanitelné části základu daně zaniká a příjmem podle § 10 ve zdaňovacím období, ve kterém k této skutečnosti došlo, jsou částky, o které byl poplatníkovi v příslušných letech z důvodu placeného pojistného, základ daně snížen, s výjimkou pojistných smluv, u nichž nebude vyplaceno pojistné plnění nebo odbytné a zároveň rezerva nebo kapitálová hodnota bude převedena na novou smlouvu životního pojištění splňující podmínky pro uplatnění nezdanitelné části základu daně.

Z toho je zřejmé, že u výjimky zaniklých pojistných smluv musí být splněny dva požadavky, jednak požadavek, že nebude vyplaceno pojistné plnění nebo odbytné, jednak rezerva nebo kapitálová hodnota pojištění bude převedena na novou smlouvu životního pojištění. Žádná z těchto podmínek dodržena nebyla, protože odbytné bylo žalobci uhrazeno a nedošlo zároveň k žádnému převodu finančních prostředků původního životního pojištění na nově uzavřenou smlouvu o soukromém životním pojištění.

Jinými slovy řečeno to znamená, že v souvislosti se zánikem pojištění nebude vyplaceno odbytné a finanční prostředky soustředěné na původním pojištění budou současně zánikem původního pojištění převedeny na nově uzavřené pojištění. To se však v souzené věci nestalo, což má za následek, že z důvodu zániku pojištění žalobce pozbyl nárok na uplatnění odpočtu nezdanitelné části základu daně.

Na tom nemůže změnit skutečnost, že žalobce s odstupem několika měsíců po vyplacení odbytného převedl shodnou částku jako mimořádný vklad na pojištění nově založené od 1. 5. 2011.

Argumentuje-li žalobce zněním zákona, jak byl účinný v roce 2011 a porovnává jej se zněním pro rok 2015, pak je zapotřebí poukázat na to, že obě citace uplatněné v žalobě předpokládají, že k převodu prostředků ze zaniklého pojištění dojde zároveň s tím, že nebude vyplaceno odbytné. K vyplacení odbytného však došlo a již jen z toho důvodu nejsou podmínky § 15 odst. 6 věta 4 in fine splněny. Ustanovení tohoto předpisu ve znění zákona účinném v roce 2011 nezakládá možnost více výkladů, jestliže při zániku pojištění představují výjimku ty pojistné smlouvy, u kterých se hodnota pojištění převádí na smlouvy nové bez vyplacení odbytného. Překážkou pro aplikaci výjimky je již samo vyplacení odbytného ze zaniklé smlouvy o životním pojištění žalobci.

Soud proto uzavřel, že zákonem stanovené podmínky byly vymezeny zcela jednoznačně, nezakládají možnost více výkladů, v důsledku čehož nebylo napadené rozhodnutí vydáno v rozporu s § 15 odst. 6 zákona o daních z příjmů.

Soud nesdílí názor žalobce, že vydáním napadeného rozhodnutí, jímž byl dodatečný platební výměr změněn, bylo zasaženo do požadavku dvojinstančnosti řízení. Ke změně prvostupňového rozhodnutí došlo pro pochybení ve výpočtu. Chybný výpočet představuje nesprávnost rozhodnutí a na odvolací instanci je ve smyslu § 114 odst. 3 zákona takovou nesprávnost prověřit. To také bylo učiněno.

Způsob rozhodnutí odvolacího orgánu upravuje § 116 odst. 1 daňového řádu, podle kterého odvolací orgán a) napadené rozhodnutí změnit, b) napadené rozhodnutí zruší a zastaví řízení, c) odvolání zamítne a napadené rozhodnutí potvrdí. Jiným způsobem odvolací instance rozhodnout nesmí. Z toho vyplývá, že nepřichází v úvahu možnost prvostupňový dodatečný platební výměr zrušit a věc vrátit správci daně k dalšímu řízení. Zrušení rozhodnutí se nabízí pouze tehdy, kdy nebylo možno prvostupňové rozhodnutí vydat a přichází proto v úvahu po zrušení takového rozhodnutí řízení zastavit. Tato situace však v souzené věci nenastala, jestliže tu podmínky pro dodatečné doměření daně jsou.

Trpí-li dodatečný platební výměr pochybení ve výpočtu, pak jej nelze potvrdit a odvolání zamítnout. Rozhodnutí obsahuje chybu a tu je třeba napravit.

Právě na napravení možného pochybením v dodatečném platebním výměru míří ustanovení § 116 odst. 1 písm. a) daňového řádu, které odvolacímu orgánu přikazuje prvostupňové rozhodnutí změnit. Výrok rozhodnutí je proto zcela souladný se zákonem, nezasahuje do požadavku na dvojinstančnost řízení, žalobce žádný opravný prostředek ve formě odvolání využil a rozhodnutí, jímž mění se prvoinstanční rozhodnutí, neznamena zásah do práva na součinnost.

Jak již bylo uvedeno, důvodem ke změně rozhodnutí, byl chybný výpočet, toto pochybení bylo odstraněno a samotný výpočet žalobou napadán není.

Soud proto shrnuje, že vady rozhodnutí uvedené v žalobě nebyly shledány.

Vzhledem k těmto důvodům krajský soud podle § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. a vychází ze skutečnosti, že úspěšnému žalovanému v řízení nevznikly žádné náklady přesahující rámec jeho obvyklé administrativní činnosti.

Podle § 51 odst. 1 s.ř.s. nebylo třeba k projednání žaloby nařizovat jednání, protože účastníci projevili s takovým procesním postupem souhlas.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Krajský soud v Českých Budějovicích
dne 3. května 2016

JUDr. Věra Balejová v. r.
Předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení :
Prázdna Jaroslava